

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA VIẾT VĂN – BÁO CHÍ

TÁC PHẨM TỐT NGHIỆP

THỂ LOẠI THƠ
SỐ LƯỢNG 10

Giảng viên hướng dẫn: Nhà Thơ Nguyễn Việt Chiến

Giảng viên phản biện : NPBVH Chu Văn Sơn

Sinh viên thực hiện : Lê Xuân Hiệp

Lớp : Viết văn – K12

Hà Nội – 2013

Bà ơi

Bà ơi gió mùa đông bắc về
Thổi ào tràn trên ang nước
Tím tái tàu cau
Rơi rụng lá trầu
Những cơn gió nối đuôi nhau thổi về nguồn cội.
Như cái tên của nó
Rét cuối mùa
Mà người xưa vẫn gọi
Nàng Bân may áo cho chồng
May ba tháng ròng mới được cửa tay.

Chiều nay
Cơn gió mùa đông xưa gọi
Câu chuyện cổ hàng đêm bà kể dở
Cô Tấm hay cô Cám là người sống lẽ phải?
Chiều nay con khóc
Cơn gió mùa đông bắc năm xưa bà kể đã cướp ông đi trong trận cảm gió
mùa trước.
Năm nay
Cơn gió lạnh về
Từng cơn ho dữ dội tằm thân gầy mảnh, bà làm sao chịu nổi.
Bà khóc
Bà nhớ chú út nhà mình vĩnh viễn nằm phía chiến trường xưa
Bà nhớ ba con
Bà kể chuyện ngày ba con hi sinh trên bến Nội
Ngày mẹ con đưa bà đi tránh đạn nửa đường bom rơi mẹ con cũng nằm lại
Ngày con đỏ hỏn xanh xao vì khát sữa
Chiều nay con khóc
Con sợ cơn ho sẽ cướp bà đi con mồ côi vĩnh viễn.

Chiều nay gió mùa đông về
Tím tê mấy ngọn cau già
Trầu vàng rụng bên ang nước...

Giọt nước mắt cuối nguồn khô cạn rồi
Bà ơi !

L.X.H

Ngày mùa

Ngày mùa tháng sáu
Vụ chiêm giáp hạt
Cái đói đầy ngày mùa như gần hơn với khoảng cách ngày, tháng
Đã từng có lúc
mẹ đi gặt hạt lúa non nửa xanh, nửa vàng về cho đàn con trước vụ
Bông lúa đập vội không bỏ sót một hạt cho lũ kiến đen, kiến đỏ tha về tổ
Bông lúa hình thoi, bông lúa hình vuông, hình tròn, hình com trắng dẻo dai
thơm nức mùi gạo mới
Năm nào cũng thế
Gạo mới vụ chiêm
Nồi cơm đầy lũ con dại nu nống không còn khóc nấc cái đói hoang mang
nửa chiều
Bát com nguội trắng ngần với cái cà muối thâm thâm như áo bà, áo chị...

Sau ít ngày nắng
Những thửa ruộng mấy chốc cũng vàng rực chân trời
Ngày mùa về
Lại thương
Dáng mẹ ngoài đồng gặt, đập, sàng, sảy...
Dáng cha lại còng hơn cho đường cày mầy đất để hạt thóc mùa sau thêm trĩu
nặng
Dáng bà lưng còng bát com sôi hai lần chưa đầy đã vội bỏ lại chạy đua với
ông trời, với cơn đông gió hay những cơn mưa bất chợt trưa hạ
Lại thương
Dáng chị dưới mưa cái nón rách không che nổi mái tóc chấm vai lúa ngẩng
mặt hứng giọt mưa như đợi chờ dòng hạnh phúc cho tuổi hai mươi màu da
dạn nắng
Đưa em thơ theo mẹ ra đồng cũng gặt, cũng cắt, cũng để lại tuổi thơ ngọt bùi
với đồng, với ruộng, với cào cào, châu chấu.
Ngày mùa bao trùm lên tất cả là nắng Nam, là gió Lào, là đông, là bão...
Là mồ hôi, là đêm không ngủ của cha, của mẹ của những nông dân hai
sương một nắng.

L.X.H

Kí Ức

Tuổi thơ

Con bỏ dờ nơi bờ đê có sóng dòng sông Đáy
Từng con trai, con ốc, con cua làm con đen da dạn nắng
Từng buổi tắm trưa cha biết, cha mắng
Cha đánh đòn con bằng thanh nan nứa
Con khóc rồi con hứa
Lời hứa vẫn đi ngược lời cha
Con vẫn thế, vẫn thả bò, vẫn tắm, vẫn đùa giỡn sóng
Vẫn gọi nắng đùa gió của bờ sông.

Tuổi thơ

Con bỏ dờ ở hàng rào ngoài bãi
Nửa cái gai đâm nhói chân khi xé rào trộm quả
Chân con sưng, tấy, buốt
Cha vẫn ngồi nhòe mắt cời gai
Con sốt đêm kéo cái nhói làm cơn đau con giật mình mộng mị
Từng giấc mơ nửa vời
Con vẫn thấy mắt cha
Ẩn sâu trong đó là nỗi lo đưa con bé dại
Cha
Con lại hứa.

Tuổi thơ

Đi qua, bỏ dờ và chấm hết ngày con vào đại học
Cha lại khóc
Vui và lo nỗi lo con còn bé
Con lại hứa, cố lớn
Cha
Tuổi thơ con xa vời trong kí ức.

L.X.H

Về Quê

Về quê

Con muốn mình chạm vào lưng biển
Lưng biển gầy mòn cũng gió ban trưa
Trưa nắng vạt muối gầy vai sóng
Lưng biển oằn mình chắn bão đón đau.

Về quê

Vai cha gầy oằn mình trên sóng
Lũ cá mắt lồi chạy trốn bão còn đâu
Thửa lúa quê mình còn đang gặt dở
Bão đầu mùa xoá hết màu lúa thơm.

Về quê

Lội ngược dòng sóng biển
Anh trai đang ở ngoài đảo xa
Trái bàng vuông anh gửi về năm trước
Giỗ mẹ năm nay liệu anh kịp viếng thăm.

Về quê

Cùng cha theo sóng đi câu mùa mực mới

Những con ngao, con hồng, con thu mắt tròn nháy nháy

Mùa cá mới cha đi khơi hơn ba tháng mới về

Cùng lũ em đại chơi đùa nơi gác mái

Thấp thỏm đợi mong.

Về quê

Con thương quê chịu bao nhiêu khắc nghiệt

Dọc dài cát trắng

Mảnh đất mùa gió Lào thổi vào giấc mơ hoang hốt

Bóng thuyền xa chờn vờn giấc ngủ

Cha chưa về vì mùa bão vẫn chưa qua.

(Cha chưa về mùa bão vẫn chưa qua

Cha chưa về mùa bão chưa qua)

L.X.H

Những người nông dân làng tôi

Những người nông dân làng tôi
ngày dài lam lũ
tay ngập bùn sâu
gieo vùn hạt lúa
nấu thơ bằng ngũ cốc trên những cánh đồng người
để vùn thơ nảy mầm hạt thóc
nuôi những đứa trẻ lớn trên lưng người vị phôi phai ngái gió đồng nội.

Họ yêu thơ
như tình yêu những đứa trẻ của họ.
Họ gieo vùn
họ ngân vang.
Cánh đồng thơ nặng trĩu hạt lúa vàng.
những câu thơ đi lên từ lòng đất
cũng lại đi về lòng đất.
Có nơi nào thơ ca là nguồn cội trên cánh đồng người?
Có nơi nào củ khoai, hạt thóc là nguồn cội của những câu thơ?
Có nơi đâu thơ được lấy để truyền đứ?
Làng tôi
những người nông dân
chân lấm tay bùn
họ thuộc một câu thơ hay để quên đi một câu chữ độc.
Ngày ngày họ đem thơ ra đồng
thả vào lòng đất cho cây lúa, củ khoai mỗi ngày một lớn.
Ngày ngày họ đem những đám mây thơ buồn bã thả trôi theo dòng sông Đáy
mê hoặc tôm cá, bầy trâu.
Ngày ngày họ gieo những cơn mưa thơ đong đầy nỗi nhớ vào những dải đất
bồi
nảy mầm ngô sắn.
Họ ghép những câu thơ mang kí ức trện mạc vào cái nia, cái mẹt, rổ, rá, dằm,
sàng
vào tiếng giã trâu cụ già móm mém
vào những đường cày ướt dằm bờ vai.

Những người nông dân làng tôi

Chung cất thơ như những mẻ rượu làm say lòng người
say cả giấc ngủ những đứa trẻ trên lưng người vị phôi phai ngai ngái gió
đồng.

L.X.H

QUÊ HƯƠNG

Con không thể định nghĩa nỗi quê hương
Khi từ điển đã tràn đầy nỗi nhớ
Quê hương trong con là bóng mẹ xa vắng
Con đường đất mòn chở nặng tình thương.

Con không thể định nghĩa nỗi quê hương
Khi sông Đáy của con còn chảy mãi
Cánh diều chao đầu trong chiều gió vội
Nũng nịu đòi quà mỗi buổi chợ quê tan.

“Quê hương con là dòng sông bến lở
Bãi dâu xanh in bóng nước màu xưa
Màu nỗi nhớ con thời bé dại
Buổi đến trường trốn học tắm dưới mưa.

Quê hương con là con đò kỉ niệm
Xô sóng mềm gạt nước đuôi bè tây
Chùm hoa dại giỡn ánh mắt trẻ nhỏ
Nghiêng nghiêng mình cùng nước trở ước mơ”.

Con trở về định nghĩa quê hương con
Chỉ là ba, là mẹ, là anh chị
Là cánh đồng, là lời ru trưa hạ
Là những gì của kí ức ngày xưa.

L.X.H

TỰ VẤN NGÀY 6 THÁNG 1

Ngày 6 tháng 1 năm xưa

Ai cười, ai hát câu à ơi?

Ai là người nuôi những đứa con thơ dại khôn lớn?

Ngày

Mẹ tôi khóc, mẹ tôi đau, mẹ tôi quặn xé nổi lòng

Ngày

Tôi khóc,

Tôi khóc trong cái bật dậy phản xạ của đôi môi

Và của

Cánh tay bà đỡ phát vào đôi mông bé

2,4 kí

Cân nặng khi tôi vừa dứt tiếng khóc và chuẩn bị ngậm vào đôi núm vú mẹ

Mẹ cười.

Ngày

Khi tôi hai mươi

Nếp nhăn đã kín trên gò má mẹ

Mẹ cười.

Đôi vai gầy còn lại những đường xương.

Ngày 6 tháng 1 năm nay

Ai cười, ai cắn xé nổi lòng cho đứa con thơ bé bật khóc

Ai lại là người cho chúng những niềm vui khôn lớn?

Giờ đây...

Tôi tự vấn ngày 6 tháng 1

Xa quê, xa mẹ, xa tất cả những thời thơ ấu cũ

Tôi vào đời, với hành trang thương nhớ của mẹ tôi

Và với những hàng nước mắt, nụ cười trong sự vất vả cực nhọc làm than trên đôi vai mẹ.

L.X.H

Về Thành cổ những ngày tháng Chín

(Viết thay lời một cựu chiến binh)

Về Thành cổ những ngày tháng Chín
Thấy nhớ hơn 81 ngày lẫn lộn
Phía chiến trường bọn đạn rền quân giặc
Nắng mùa hè xiên nát những dây gai.

Thành cổ mùa nào cỏ cũng mọc xanh non
Như những đồng đội tôi vẫn bên cạnh
Nhớ những cung đường, nhớ dòng sông Thạch Hãn
Nước nâu sồn chảy cắt lệ đôi mi.

Bạn thân tôi cũng đang nằm đó
Nó mới 20 vừa kịp bước vào đời
Đã ra trận thành anh chiến sĩ
Gieo thân mình để đồng đội xung phong.

Anh nằm đó ngói mồ không tên tuổi
Thân xác anh hòa vào đất vào cây
Từng ngọn cỏ xanh non thành cỏ
Từng giọt máu lính trẻ tha hương.

Ôi dòng nước Thạch Hãn cuộn chảy
Chảy nhẹ thôi nơi đồng đội tôi nằm
Những cái tên ngày đêm chiến đấu
Nằm lại lặng mình ...

Thấp nén nhang và bông hoa cúc trắng
Để các anh yên giấc ngàn thu
Để yên lòng những linh hồn đã mất
Hãy là cỏ của tuổi trẻ quê hương.

L.X.H

Hà Nội ngày mưa

Cô gái đứng góc nhà chung cư cũ
đưa tay nhỏ ra khoảng không hứng nước
hắt tung lên cười
ngân nga bài hát
mặc cái nhìn ái ngại những người trên phố đang vội vã
mặc manocanh bộ đồ xanh, đỏ, trắng, hồng kể cả đồ lỗi mốt và cổ đeo biển
tuyển nhân viên, sale off, hàng mới về, hàng thanh lý...

Cô gái góc nhà chung cư cũ
ngân nga bài hát
khiến ai mũi lòng bất giác nhắn tin vội vã đến số máy 0977... nói lời xin lỗi.

Mưa Hà Nội
tán bằng lẳng lẳng thỉnh xào xạc nước, gió
manocanh ghen tỵ với ai đó hay ngại ngùng về cơ thể vận bộ đồ cưới đầu
chủ nhân quên không đội mớ tóc
cô gái ngân nga hát
ai đó giật mình về lời xin lỗi
Mưa Hà Nội
có khi nào mỉm cười với cô gái.

Hà Nội ngày mưa
Cô gái đứng góc nhà chung cư cũ
Đưa bàn tay nhỏ hứng những giọt nước
Hắt tung lên khoảng không cười
Ngân nga bài hát...
"Manocanh bị bỏ quên mớ tóc"...

L.X.H

Lặng

... có một khoảng lặng
góc phòng tháng ba
mùa xoan vương trên những triền đê thoải thoải
lấm lấm những gương mặt thuở nào hoang dại

ta như đống nguyên thạch nhũ tháng ba
gương mặt nâu chai sạm của mẹ
bên kia sông tiếng chuông nhà thờ đổ dài chiều muộn
góc phòng đã bay mất khi ai đó lỡ đốt cháy sạm bức tranh ảo ảnh
ta tự soi chính ta vào tro tàn
đen mềm kỉ niệm
tháng ba ngõ hoa màu nắng
giọt buồn chưa ngắt những thặng thốt đáy sông
ta bắt gặp một tuổi thơ hoang dại
vương trên nhiều miền kí ức
mẹ ta đi theo những khóm lửa phù du
bên kia sông ta bơ vơ ngõ tháng ba màu nắng ...
L.X.H